

УДК 378.372.8: 316.6

PROFESSIONAL FORMATION OF FUTURE MASTER-HISTORIANS AS A PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL PROBLEM**ПРОФЕСІЙНЕ СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ-ІСТОРИКІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА****Anisimov N.V. / Анісімов Н.В.***d.p.n. / prof. / д.п.н., проф.*

ORCID ID 0000-0001-7159-3032

*Postgraduate Professor at the Flight Academy National Aviation University., Kropyvnytskyi, st. Dobrovolsky 1, 25005**Професор аспірантури Льотної Академії Національного авіаційного університету., м. Кропивницький, вул. Добровольського 1, 25005*ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7159-3032>**Zakrevska A.O. / Закревська А.О.***Postgraduate student of the 2nd year of the**Flight Academy of the National Aviation University.**Аспірант 2 курсу Льотної Академії**Національного авіаційного університету*

ORCID ID 0000-0002-0329-1486

Анотація. У статті розглядаються питання необхідності й можливості застосування міжпредметних зв'язків спеціального курсу з майбутніми магістрами-істориками. При підготовці статті було застосовано історичний та біографічний методи, а також історіографічний аналіз публікацій вчених. Це дало можливість поєднати в цій професії історіографічні і технічні дисципліни. Дослідження показали, що при поясненні деяких питань технології оформлення документації необхідно застосовувати міжпредметні зв'язки з іншими дисциплінами. Тому нашою проблемою було завдання в даній статті показати, яким способом можна здійснити міжпредметні зв'язки з іншими дисциплінами.

Ключові слова: меж предметні зв'язки, історичний та біографічний методи майбутні магістри-історики, іншими дисциплінами.

Постановка проблеми.

Сьогодні перед сучасною вищою школою гостро стоїть проблема підвищення якості освіти, яка виступає одним з найважливіших факторів збереження й розвитку інтелектуального потенціалу нації України. У статті зроблена спроба розповісти про особливості підготовки майбутніх магістрів-істориків. Магістерська підготовка (магістратура) введена в систему багаторівневої вищої освіти в Україні з 1992 р. Підготовка магістрів зорієнтована на науково-дослідну та науково-педагогічну діяльність.

Важливим напрямом сучасної історичної науки стає висвітлення біографій вчених, дослідження впливу їхньої діяльності на розвиток різних галузей науки. У сучасній Україні збільшився інтерес до вивчення біографій діячів української наукової школи. Особливе значення мають наукові розвідки щодо історичних постатей, які не були належно висвітлені у попередні роки.

Необхідно відзначити перших творців і визначення основних положень побудови педагогічної освіти магістрантів закладу вищої освіти (ЗВО) –

Е.Н. Вавілова, С.С. Вітвицької І.А. Зязюна, П.П. Орнацького, С.О. Сисоєва, В.І. Шахов та інших [1, 246].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

В науковій літературі недостатньо відображено підходи до метрології, стандартизації, матеріалознавства, охорони праці в галузі освіти, комп'ютерна графіка та ін. дисципліни вищої освіти, теоретичні витoki цих дисциплін, вдосконалення системи галузевих стандартів з цих дисциплін вищої освіти, врахування негативних і позитивних результатів світового досвіду.

Довгий час ці дисципліни були описовою наукою про різні міри та співвідношення між ними. Лише завдяки прогресу фізичних та точних наук та вчених які займалися цими напрямками («Метрологія», «Стандартизація», «Матеріалознавство», «Охорона праці в галузі освіти», «Комп'ютерна графіка») набули суттєвого розвитку у забезпеченні єдності і точності вимірювань фізичних величин, кількість яких дедалі збільшувалася та щодо якості цих вимірювань. Величезний вклад в розвиток цих дисциплін був зроблений зарубіжними вченими (С.Я. Батишевим, А.П. Беляєвою, Б.С. Гершунським, Є.Ф. Зеєр, Б.Ф. Ломовим, А.В. Хуторським та ін.) видатними вченими України (В.Ф. Глушковим, П.П. Орнацьким, В.О. Радкевич С.О. Сисоєвої, Д.О. Тхоржевським В.В. Ягуповим та ін.) [1, с.6; с.8].

Великий внесок в розвиток інформаційно-вимірювальної техніки зробив видатний вчений доктор технічних наук Орнацький Петро Павлович [18, с. 8].

Особливо потрібно відзначити, що практично ніхто із вчених не торкався проблеми міжпредметних зв'язків між історією та загальноосвітніми і загально-технічними дисциплінами.

Дослідження, були нами проведені у (ЗВО) (Криворізький державний педагогічний університет, міжнародна академія інноваційних технологій, Міжнародний центр прогнозування змісту та методів навчання в професійній освіті) показали, що ця кількість студентів становить 56%. Якщо взяти магістратуру й інші навчальні заклади, то ця кількість буде становити ще 11-14%. Тому ми бачимо, що потрібно підвищувати кількість навчальних годин, а також поліпшувати якість навчання [2, с.56].

Завдання дослідження полягає в аналізі державної системи професійної підготовки магістрів-істориків охорони інтелектуальної власності та дослідження її трансформації перейти із трирівневої системи у дворівневу структуру навчання.

Мета статті.

При підготовці статті було застосовано історичний та біографічний методи з метою поступового розгляду етапів життя та оцінки видатних вчених та результатів їх діяльності. Також було використано історіографічний аналіз публікацій вчених в контексті динаміки їх наукової творчості, а також були залученні архівні матеріали НТУ«ХП», НХУРЕ, Інституту архівознавства Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Інституті кібернетики та інші.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Визначення сутності й особливостей організації психолого-педагогічного

супроводження розвитку професійної компетентності майбутніх магістрів-істориків вимагає рішення ряду завдань.

По-перше, визначення мети психолого-педагогічного супроводження розвитку професійної компетентності викладача, що припускає аналіз створеної до теперішнього часу системи супроводу в освіті.

По-друге, необхідне визначення й виділення напрямків психолого-педагогічного супроводу розвитку професійної компетентності майбутніх магістрів-істориків. Рішення даного завдання припускає аналіз теоретичних підходів до проблематики психолого-педагогічного супроводження, відбитих у вітчизняній і закордонній науці.

Розгляд змісту психолого-педагогічного супроводження розвитку професійної компетентності майбутніх магістрів-істориків припускає аналіз системи психолого-педагогічного супроводження, як з позиції теорії, так і з позиції практики.

У цей час у системі освіти чітко позначився підхід до супроводження, а саме – супроводження освітнього процесу. При такому підході об'єктом психолого-педагогічного супроводження є – освітній процес, а предметом – ситуація розвитку студента, як система відносин його із світом, і навколишніми (дорослими й однолітками), а також самим собою [1, с.95].

При цьому мова йде про те, що необхідно створювати систему психолого-педагогічного супроводження, яка повинна опиратися на наступні принципи:

- дотримання інтересів студента;
- принцип безперервності (повинне бути гарантована безперервне супроводження і допомога при вирішенні проблем на всіх етапах освітньої діяльності);
- принцип системності супроводження (визначення основних завдань і заходів у процесі освітньої діяльності).

Виходячи з передбачуваних принципів, можна сформулювати мету психолого-педагогічного супроводження – забезпечення нормального розвитку студента (відповідно до норми розвитку у відповідному віці).

Дана мета припускає постановку ряду завдань:

- попередження виникнення проблем розвитку студента;
- допомога (сприяння) студентові у вирішенні актуальних завдань розвитку, навчання, навчальні труднощі, проблеми з вибором освітньої й професійної спрямованості;
- психологічне забезпечення освітніх програм;
- розвиток психолого-педагогічної компетентності.

У зв'язку з обмеженням місця в цій статті повинні вибачитися перед читачами й пояснити ще один момент, який також є присутнім у цій роботі й коротко про нього розповісти.

Потрібно також відзначити необхідність включення в навчальний процес у майбутніх магістрів-істориків такого спецкурсу, який допоміг би їм у процесі навчання, познайомиться з новими поняттями, які їм будуть необхідні при навчанні в магістратурі. Експериментальна перевірка такого спецкурсу показала на необхідність його впровадження не тільки у майбутніх магістрів-

істориків, але й інших професій («Трудове навчання», «Фізика», «Математика», «Економіка» і ін.) [2-13]. Ця необхідність пов'язана з тим, що майбутні вчені повинні познайомитися, з усіма аспектами оформлення різної документації.

З 2008 р. – по 2021 р. нами були проведені дослідження в Центральнотуркменському державному педагогічному університеті імені В. Винниченка на кафедрі теорії і методики технологічної підготовки, охорони праці та безпеки життєдіяльності. У цей період автор працював на кафедрі й викладав у магістрів дисципліну «Методика викладання загально технічних дисциплін». До складу цих дисциплін входили такі предмети: «Метрологія», «Стандартизація», «Матеріалознавство», «Охорона праці в галузі освіти», «Комп'ютерна графіка». Усі ці дисципліни викладалися у студентів 1-4 курсів. Завданням цього експерименту була необхідність, виявити, які, теми потрібно читати з цих дисциплін [2, 63]

З 2013 року з відкриттям у Льотної Академії Національного авіаційного університету аспірантури стало можливим на базі академії створювати групи студентів і проводити експерименти.

У результаті цих експериментів були відібрані теми, які були покладені у навчальні плани й за якими були випущені навчальні посібники під грифом МОН.

Крім цього на кожний навчальний посібник у Державному підприємстві «Український інститут інтелектуальної власності» були оформлені авторські права на твори і видані свідоцтва [3, 5, 7, 9.11, 13].

Особливе значення і роль при цьому відводиться науково обґрунтованому підходу при складанні навчального плану з професії, а також програм з окремих предметів. Як показали дослідження, навчальні плани і програми з цих професій складаються в основному емпіричним шляхом, без строгого наукового обґрунтування матеріалу, який вивчається, а також без урахування прогностичного обґрунтування розвитку тієї галузі, для якої необхідно готувати кваліфікованого робітника. Прогностичному обґрунтуванню змісту освіти в різних типах навчальних закладів (середній школі, технікумах, вищій школі) присвячені праці Ю.К. Бабанського, І.В. Бестужева-лади, Б.С. Гершунського, Г.Н. Добрава, Е.К. Костяшкина, М.І. Махмутова та ін. В своїх працях С.Я. Батишев прийшов до висновку про те, що і в ПТУЗ необхідно прогнозувати зміст освіти. Системний аналіз професійної підготовки показав, що теоретичні питання прогнозування змісту освіти цієї системи, на жаль, розроблені поки що слабо [1, 13].

Висновки та перспективи подальших досліджень.

Перспективи подальших досліджень полягають у деталізації ключових понять, формуванні змісту навчального матеріалу при вивченні загальнотехнічних і фахових дисциплін і їх вплив на рівень підготовки майбутніх магістрів-істориків.

Висновки.

Тривалі наукові дослідження та експериментальна перевірка викладання розділу «Метрологія», «Стандартизація» та іншими і загально технічними дисциплінами у педагогічних навчальних закладів показали, що:

1. Розділ «Метрологія», «Стандартизація» та загально технічні дисципліни викладається тільки у студентів, які навчаються за професією «Технологічна освіта» (Трудове навчання).

2. Навчання відбувається за підручниками і навчальними посібниками, за якими навчаються всі інші професії (машинобудівні, будівні, економічні та ін.) [1-13].

Повноцінне творче оволодіння студентами історичних факультетів знаннями державних стандартів, які застосовуються в навчальному процесі педагогічних навчальних закладів і формувати практичні уміння при вивченні (ДСТУ) можливо за умови:

- ✓ наявністю нових підручників, навчальних і методичних посібників, а також задачників з дисциплін «Метрологія», «Стандартизація» та загально технічні дисципліни;
- ✓ спеціалізації з кожного розділу і програми за той або іншою професією;
- ✓ найкращий варіант був би при організації спеціальної навчальної діяльності, яка була спрямована на оволодіння основними поняттями при вивченні (ДСТУ).

Дослідження і перспективи подальших розробок

Перспективи подальших досліджень полягають у деталізації ключових понять, формуванні змісту навчального матеріалу з дисциплін «Метрологія», «Стандартизація» та загально технічних дисциплін і їх відображення в спеціальних підручниках і навчальних посібниках, розробки методичних вказівок з організації та проведення практичних занять з дисциплін «Метрологія», «Стандартизація» та загально-технічних дисциплін із застосуванням персональних комп'ютерів.

Список використаних джерел:

1. Анісімов М.В. Теоретико-методологічні основи прогнозування моделей у професійно-технічних навчальних закладах: монографія. Київ-Кіровоград: ПОЛІУМ», 2011. 464 с.

2. Анісімов М.В. Педагогічні основи побудови навчальної літератури в закладах освіти : монографія. Кропивницький. ПП «ПОЛІУМ», 2020, 300 с.

3. Анісімов М. В. Педагогічні основи побудови навчальної літератури в закладах освіти : монографія. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір України № 97084, дата реєстрації 07.04.2020, К.

4. Анісімов М.В. Соціальна та екологічна безпека діяльності: Курс лекцій: навч. посіб. для студ. пед. навч. закл. К.: Поліграфічне підприємство «ПОЛІУМ», 2014. – 176 с.

5. Анісімов М.В. Соціальна та екологічна безпека діяльності: Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір України № 54138, дата реєстрація 19.03.2014, К.

6. Анісімов М.В. Охорона праці в галузі освіти: навч. посіб. для студ. пед. навч. закл. Кіровоград: ПП «ПОЛІУМ», 2015. 168 с.

7. Анісімов М.В. Охорона праці в галузі освіти: Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір України № 60969, дата реєстрація 31.07.2015, К

8. Анісімов М.В. Стандартизація, метрологія і сертифікація в галузі освіти: навч. посіб. для студ. пед. навч. закл. Кіровоград: ПП «ПОЛІУМ», 2017. 172 с,
9. Анісімов М.В. Стандартизація, метрологія і сертифікація в галузі освіти: Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір України № 70817, дата реєстрації 03.03.2017, К.:
10. Анісімов М.В., Горбачевська О.П. Лабораторно-практичні роботи з інформатики : Книга 2. навч. посіб. Кропивницький : ПП «ПОЛІУМ», 2019. – 140 с.
11. Анісімов М.В., Горбачевська О.П. Лабораторно-практичні роботи з інформатики : Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір України № 84636, дата реєстрації 21.01.2019, К.
12. Анісімов М.В., Багрій Г.П. Лабораторно-практичні роботи з інформатики : Книга 3. навч. посіб. Кропивницький : «ПОЛІУМ», 2022. – 96 с
13. Анісімов М.В. , Багрій Г.П. Лабораторно-практичні роботи з інформатики : Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір України № 110337, дата реєстрації 16.12.2021, К.
14. Богданова І.М. Модульний підхід до професійно-педагогічної підготовки вчителя : монографія / Одеса : Маяк, 1998. – 284 с.
15. Бойко А.М. Оновлена парадигма виховання: шляхи реалізації (підготовка вчителя до формування виховуючих відносин з учнями) : навч.-метод. посіб. К. : ІЗМН, 1996. – 232 с.
16. Институт проблем математических машин и систем НАН Украины. 50 лет научной деятельности. монография. Кол. авторов. К.: Издательство ООО «НПП Интерсервис». 2014. 544 с.
17. Мачинська Н.І. Педагогічна освіта магістрантів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю: монографія / Львів: ЛьвДУВС, 2013. – 416 с.
18. Орнатский П.П. Теоретические основы информационно-измерительной техники. – К: Изд. объединение «Вища школа», 1976. – 432 с.

***Annotation.** The article deals with the issues of the necessity and possibility of applying a special course between subject relations with future masters in history. In preparing the article, historical and biographical methods were used, as well as a historiographic analysis of the publications of scientists. This made it possible to combine historiographic and technical disciplines in this profession. Studies have shown that when explaining some issues of documentation technology, it is necessary to apply between subject relationships with other disciplines. Therefore, our problem was the task in this article to show how it is possible to make connections between subject matters with other disciplines.*

***Key words:** between subject relations, historical and biographical methods, future masters in history, other disciplines*

Статья отправлена: 18.08.2022 г.
© Анисимов Н.В., Закревская А. О.